

ВИСНОВОК
ПРО НАУКОВУ НОВИЗНУ, ТЕОРЕТИЧНЕ ТА ПРАКТИЧНЕ
ЗНАЧЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ДИСЕРТАЦІЇ
Патереги Надії Ігорівни «Профілактика та лікування місцевих запальних
проявів при видаленні ретенуваних нижніх молярів»
здобувача ступеня доктора філософії
за спеціальністю 221 «Стоматологія» (галузь знань 22 «Охорона здоров'я»)

Комісія, створена згідно рішення вченої ради Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького (протокол № 2-ВР від 22 травня 2020 року) у складі голови комісії та фахового семінару з попередньої експертизи дисертації (завідувача кафедри хірургічної стоматології та щелепно-лицевої хірургії ЛНМУ імені Данила Галицького, д.м.н., проф. Вареса Я.Е.) та рецензентів (професора кафедри ортопедичної стоматології ЛНМУ імені Данила Галицького, д.м.н., проф. Макєєва В.Ф. і завідувача кафедри ортодонції ЛНМУ імені Данила Галицького, д.м.н., проф. Чухрай Н.Л.) проаналізувала результати виконання здобувачем ступеня доктора філософії Патереги Надії Ігорівни освітньо-наукової програми, індивідуального плану наукових досліджень, ознайомила з дисертацією та опублікованими науковими працями, які розкривають основний зміст дисертації, заслухала доповідь здобувача та відповіді здобувача на запитання присутніх на фаховому семінарі.

Актуальність теми дисертації.

Актуальність теми наукового дослідження «Профілактика та лікування місцевих запальних проявів при видаленні ретенуваних нижніх молярів» зумовлена тим, що частота звернення пацієнтів з даною патологією залишається великою. Операції їх атипового видалення є травматичними через особливості будови зуба, його розташування, доволі часто близько до нижньоальвеолярного нерва. У всіх прооперованих пацієнтів у післяопераційному періоді спостерігаються різного ступеню вираженості біль,

набряк, запально-м'язова контрактура, іноді - невропатичні симптоми. На сьогоднішній день, окрім заходів, спрямованих на оптимізацію проведення хірургічного втручання, велику увагу приділяють післяопераційній реабілітації пацієнтів. Проте проведення фізіотерапевтичного лікування та використання інгібіторів протеолізу і кініногенезу не набуло широкого застосування. Тому комплексне застосування флюктуруючого струму та препарату на основі апротиніну з метою профілактики і лікування місцевих запальних проявів та ускладнень при проведенні хірургічних втручань у дистальних відділах нижньої щелепи представляє науковий інтерес, є актуальною проблемою і потребує детального вивчення. Цьому напрямку досліджень присвячена дисертація Патереги Н.І., метою якої стало удосконалення профілактики та лікування місцевих запальних проявів при хірургічному лікуванні ретенції нижніх молярів шляхом оптимізації комплексу заходів із застосуванням інгібітора протеолізу апротиніну та флюктуруючого струму. Тема наукового дослідження є актуальною та своєчасною.

Новизна дослідження та одержаних результатів.

Доповнено наукові дані про підвищення ефективності лікування пацієнтів з ретенцією нижніх молярів шляхом зменшення місцевих запальних проявів і післяопераційних ускладнень, яке полягає у застосуванні розпрацьованого комплексу заходів медикаментозного та фізіотерапевтичного впливу із використанням препарату на основі апротиніну і флюктуруючого струму.

Здійснено порівняльну оцінку протизапальної ефективності флюктуоризації та флюктуофорезу апротиніну в експерименті на моделі асептичного запального процесу та теоретично обгрунтовано ефективність флюктуофорезу апротиніну, що було підтверджено зниженням рівня гістаміну у тканинах, серотоніну в крові та ступеню дегрануляції тканинних базофілів в осередку запалення.

Вперше досліджено місцевий вплив апротиніну на нижньоальвеолярний нерв та периневральні тканини, виявлено менші деструктивні зміни в окремих

пучках нервових волокон і відсутність запальних та деструктивних зміни у прилеглих м'яких тканинах після апплікацій аprotиніну. Доведено, що локальне його застосування зумовило статистично достовірне зменшення нейтрофілів, лімфоцитів і фібробластів у периневральних тканинах.

Розпрацьовано авторські методики оцінки місцевих запальних проявів після видалення ретендованих нижніх молярів, запропоновано пристосування для фіксації електродів при проведенні фізіотерапевтичних процедур у ділянці кута нижньої щелепи та інструмент для вимірювання товщини щоки.

Клінічно доведено та науково обгрунтовано ефективність запропонованого способу місцевого впливу на запальну реакцію після видалення ретендованих нижніх молярів із поєднаним застосуванням аprotиніну та флюктуруючого струму. Встановлено, що застосування флюктуофореzu аprotиніну впродовж перших 3-х післяопераційних днів зменшує клінічні симптоми гострої запальної реакції, зумовленої хірургічною травмою: на 3-ю добу знижуються показники суб'єктивної оцінки болю на 41,3 % (у підгрупі порівняння – на 34,0 %, $p<0,05$), зменшуються післяопераційний набряк на 22 % (у підгрупі порівняння - на 5,9 %, $p<0,01$) та локальна температура на 0,3° C (у підгрупі порівняння - на 0,1° C, $p<0,01$), покращується відкривання рота. Науково підтверджено, що імплантація пацієнтам у лунки видалених зубів гемостатичної губки з аprotиніном знижує частоту невропатії нижньоальвеолярного нерва та вираженість клінічних і біохімічних проявів.

Розширені наукові дані про ефективність внутрішньоротового флюктуофореzu аprotиніну: проведення 3-х сеансів пацієнтам із ретенцією нижніх третіх молярів, ускладненою гострим серозним перикоронаритом пришвидшує ліквідацію місцевих симптомів захворювання у 2,9 рази (у підгрупі порівняння – у 1,7 разів, $p<0,01$)

Наукова новизна підтверджена трьома патентами на корисну модель та двома свідоцтвами про реєстрацію авторського права на твір.

Теоретичне значення отриманих результатів.

Теоретичне значення дисертаційної роботи Патереги Н.І. полягає в тому, що вперше обґрунтовано застосування для оптимізації профілактично-лікувальних заходів у пацієнтів при видаленні ретендованих нижніх молярів апротиніну і флюктуруючого струму. В експерименті на моделі гострого запалення у щурів доведено виражену протизапальну ефективність флюктуофорезу апротиніну, що проявлялось достовірним зниженням рівнів гістаміну у тканинах, серотоніну у крові, а також ступеню дегрануляції тканинних базофілів у осередку запалення.

Розширені наукові знання щодо місцевого впливу апротиніну на нижньоальвеолярний нерв при його травматизації та периневральні тканини, що виявлялося у зменшенні деструктивних змін у нервових волокнах, достовірному зменшенні у клітинному складі інфільтрату, оточуючого травмований нерв, нейтрофілів, лімфоцитів і фібробластів.

Доведено, що застосування флюктуофорезу апротиніну впродовж перших 3-х післяопераційних днів зменшує клінічні симптоми гострої запальної реакції, зумовленої хірургічною травмою: знижуються показники суб'єктивної оцінки болю і локальної температури, зменшуються післяопераційний набряк та коефіцієнт запально-м'язової контрактури. У пацієнтів з глибокою ретенцією нижніх третіх молярів та їх складному видаленні додатково післяекстракційна імплантація в лунку зуба гемостатичної губки, просякнutoї апротиніном, знижувала бальну оцінку симптомів невропатії, сприяла зменшенню вираженості запальних проявів м'яких тканин ретромолярної ділянки, гальмувала виникнення порушень больової, температурної і тактильної чутливості в зоні іннервації нижньоальвеолярного нерва. Лабораторні показники (TNF- α , IL-6, СРБ, sIgA ротової рідини) відповідали позитивній динаміці клінічних показників. Зростання рівня кортизолу в ротовій рідині у хворих після операції зумовлене не лише появою в них виражених клінічних

симптомів гострої запальної реакції, а й підвищеною реактивною тривогою на тлі невропатії нижньоальвеолярного нерва.

Вперше проведено визначення вмісту нейрон-специфічної енолази (NSE) як маркера ступеню ушкодження нижньоальвеолярного нерва при видаленні глибоко ретенуваних нижніх третіх молярів. Підвищення рівня NSE свідчить про травматичне ушкодження нервових волокон НАН.

Практичне значення отриманих результатів.

Для профілактики та лікування місцевих запальних проявів при проведенні хірургічних втручань у ділянці нижніх молярів запропоновано комплекс профілактично-лікувальних заходів, який включає місцеве введення інгібітора протеолізу апротиніну та проведення флюктуофорезу апротиніну.

Поєднане використання інгібітора протеолізу та флюктуруючого струму дає можливість підвищити ефективність лікування пацієнтів з ретенцією нижніх молярів, зменшуючи суб'єктивну оцінку болю і невропатичних симптомів, вираженість післяопераційного набряку м'яких тканин, локальну температуру та післяопераційні ускладнення. Запропоновано нові методи об'єктивної оцінки місцевих проявів після видалення ретенуваних нижніх молярів.

Запропоновані нові способи профілактики і лікування місцевих запальних проявів та ускладнень, методи об'єктивної оцінки стану післяопераційної ділянки після видалення ретенуваних нижніх молярів впроваджені в лікувальний процес низки стоматологічних хірургічних відділень. Матеріали наукового дослідження використано у навчальному процесі Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького і ТзОВ «Львівський медичний інститут». Видано інформаційний лист.

Отримані аспіранткою результати дисертаційного дослідження, які спрямовані на підвищення ефективності лікування пацієнтів з ретенуваними нижніми молярами, рекомендовано використовувати в роботі стоматологічних

поліклінік і стаціонарів. Написання дисертаційної роботи завершено наданням конкретних практичних рекомендацій.

Ступінь обґрунтованості та достовірності наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації.

Сформульовані у дисертації положення та висновки достатньо обґрунтовані, базуються на ретельно статистично опрацьованому фактичному матеріалі, наведеному у роботі. Достовірність та обґрунтованість наукових положень і висновків, сформульованих у дисертації, зумовлена правильно обраними методичними підходами, достатньою кількістю обстежених хворих (90 осіб), використанням сучасних, інформативних методів дослідження, що відповідають поставленій меті та завданням роботи.

Наявний у дисертації ілюстративний матеріал повністю відображає об'єм проведених досліджень та містить необхідну наукову інформацію. Аналіз та узагальнення результатів дослідження зроблено ґрунтовно із залученням достатньої кількості літературних джерел для порівняння та підтвердження власних даних. Наукові положення та висновки базуються на результатах власних досліджень та достатньо висвітлені в опублікованих наукових працях.

Аспіранткою проведено статистичне опрацювання отриманих даних з використанням загальноприйнятих методів варіаційної статистики. Отримані первинні дані перевірялись на нормальність розподілу шляхом аналізу показників ексцесу, асиметрії та критерію Шапіро-Уїлка. Оскільки було встановлено гаусівський розподіл, то статистичну обробку проводили вираховуючи середнє арифметичне, середнє квадратичне відхилення і середню похибку середньої величини. Результати у групах порівнювали за допомогою t-критерію Стюдента. Для порівняння достовірності різниці між групами за частотою проявів ознаки використано χ^2 -критерій Пірсона. Математичні розрахунки під час статистичної обробки отриманих результатів здійснювалися за допомогою програмного забезпечення RStudio v. 1.1.442 та R Commander v.2.4-4.

Наведене свідчить, що отримані результати, наукові положення та висновки дисертаційного дослідження є обґрунтованими та вірогідними.

Результати первинної антиплагіатної перевірки програмним забезпеченням щодо наявності текстових співпадінь констатували, що загальна унікальність (оригінальність) авторських даних у науковій роботі Патереги Н.І. становить 90,5 %, що дозволяє стверджувати відсутність порушень академічної доброчесності в дисертації в контексті літературних посилань щодо інших публікацій та інтернет-ресурсів.

Повнота викладення матеріалів дисертації в опублікованих працях.

За матеріалами дисертації опубліковано 24 наукові праці, в яких повністю викладено основні наукові положення і прикладні результати роботи (з них - 6 статей у наукових фахових виданнях, які визначені МОН України та входять у наукометричні бази даних, 3 статті у зарубіжних журналах (з них - 2 - у журналах країни, що входять до Європейського Союзу, зокрема, 1 стаття у виданні, проіндексованому у базах даних Web of Science), 9 публікацій у збірниках наукових праць та матеріалах конференцій (з них 4 – у іноземних). Отримано 3 патенти України на корисну модель, 2 свідоцтва про реєстрацію авторського права на твір, 1 інформаційний лист.

Конкретний особистий внесок здобувача в одержання наукових результатів, що виносяться на захист.

Особистий внесок здобувача в отриманні наукових результатів є основним. Вибір теми, формулювання мети і завдання роботи, вибір обсягу і методів дослідження здійснено разом з науковим керівником, доктором медичних наук, професором Огоновським Р.З. Аспіранткою Патерегою Н.І. самостійно проведено патентно-інформаційний пошук та аналіз наукової літератури. Аспірантка самостійно моделювала в експерименті гострий асептичний запальний процес і неврит нижньоальвеолярного нерва, проводила лабораторним тваринам фізіопроцедури, імплантацію губки з аprotиніном та здійснювала відбір матеріалу для лабораторних і гістологічних досліджень.

Патерега Н. самостійно обстежувала хворих і давала оцінку ефективності лікування, асистувала при хірургічному лікуванні усіх пацієнтів. Особисто проводила забір ротової рідини для лабораторних досліджень. Аспірантка особисто провела аналіз результатів клінічних, інструментальних, лабораторних методів дослідження та їх узагальнення, здійснила самостійно статистичний аналіз.

Разом з науковим керівником проведено формулювання висновків та практичних рекомендацій.

В опублікованих наукових працях використано фактичний матеріал дисертації. Особистий внесок Патереги Н.І. у працях, опублікованих зі співавторами, є основним.

Апробація результатів дисертації.

Основні положення роботи викладено на науково-практичних конференціях різного рівня:

1. Міжнародна стоматологічна конференція студентів та молодих вчених «Актуальні питання науково-практичної стоматології» (Ужгород, 26-27 лютого 2016 р.), (усна доповідь, публікація тез).
2. Науково-практична конференція «Індивідуальна анатомічна мінливість органів, систем, тканин людини та її значення для практичної медицини і стоматології» (Полтава, 19-20 травня 2016 р.), (усна доповідь, публікація статті).
3. X Konferencja Naukowo-Szkoloniowa “Srodowisko a stan zdrowia jamy ustnej” (Наленчув (Польща), 27 квітня 2016 р.), (публікація тез).
4. 78-а загально-університетська наукова конференція молодих вчених (Львів, 26-28 квітня 2017 р.), (усна доповідь, публікація тез).
5. III Miedzynarodowa Konferencja Naukowo-Szkoleniowa Lekarzy Dentystow (Казімеж Дольний (Польща), 11-13 травня 2017 р.), (публікація тез).

6. Науково-практична конференція молодих вчених, присвячена 25-річчю Національної Академії медичних наук України (Київ, 23 березня 2018 р.), (публікація тез).
7. Науково-практична конференція з міжнародною участю «Сучасні підходи до профілактики, діагностики та лікування захворювань тканин пародонту і слизової оболонки порожнини рота» (Тернопіль, 19-21 квітня 2018 р.), (усна доповідь, публікація тез).
8. Науково-практична конференція з міжнародною участю «Нові клініко-діагностичні рішення та сучасні аналітичні технології» (Київ, 17-18 квітня 2019 р.), (усна доповідь).
9. IV Міжнародна науково-практична конференції з міжнародною участю «Проблеми, досягнення та перспективи розвитку медико-біологічних і спортивних наук» (Миколаїв, 17-18 жовтня 2019 р.), (усна доповідь, публікація статті).
10. Науково-практична конференція із міжнародною участю «Сучасні тенденції та перспективи розвитку стоматологічної освіти, науки та практики» (Харків, 12 квітня 2019 р.), (публікація тез).

За рішенням Вченої Ради Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького (протокол № 2-ВР від 22 травня 2020 року) фаховий семінар з попередньої експертизи дисертації відбувся 31 серпня 2020 року на кафедрі хірургічної стоматології та щелепно-лицевої хірургії під головуванням завідувача кафедри хірургічної стоматології та щелепно-лицевої хірургії д.мед.н., проф. Вареса Я.Е. та за участю призначених рецензентів д.мед.н., проф. Макєєва В.Ф., д.мед.н., проф. Чухрай Н.Л.

Відомості щодо проведення біоетичної експертизи дисертаційних досліджень. Всі експериментальні дослідження здійснені відповідно до Закону України «Про захист тварин від жорстокого поводження» № 3447-IV», Європейської конвенції щодо захисту хребетних тварин, яких використовують в експериментальних та інших наукових цілях від 18.03.1986 р., наказу

Міністерства освіти, науки, молоді та спорту України «Порядок проведення науковими установами дослідів, експериментів на тваринах». На етапі планування дисертаційного дослідження комісією з питань біомедичної етики ЛНМУ імені Данила Галицького МОЗ України проведено біоетичну експертизу щодо дотримання морально-правових правил проведення медичних наукових досліджень за участю людини, схвалено форму інформованої згоди та карту обстеження пацієнта (протокол № 4 від 18.01.2017). При виконанні роботи автор керувалася принципами біомедичної етики щодо проведення наукових медичних досліджень за участі людини з дотриманням основних положень GCP (1996р.), Конвенції Ради Європи про права людини та біомедицину (від 04.04.1997 р.), Гельсінської декларації Всесвітньої медичної асоціації про етичні принципи проведення наукових медичних досліджень за участю людини (1964-2013 рр.) і наказу МОЗ України № 690 від 23.09.2009 р. та № 616 від 03.08.2012 р., про що свідчить висновок Комісії з питань біомедичної етики ЛНМУ імені Данила Галицького, зроблений на підставі аналізу рукопису дисертації та заповнених інформованих згод пацієнтів (протокол № 10 від 16.12.2019)

Зауваження до дисертації щодо її змісту та оформлення. Дисертаційна робота Патереги Н.І. «Профілактика та лікування місцевих запальних проявів при видаленні ретендованих нижніх молярів» є закінченим науковим дослідженням, результати якого відрізняються науковою новизною і практичним значенням для сучасної стоматології.

Принципових зауважень до змісту та оформлення дисертації немає, окремі стилістичні помилки не знижують загальну цінність дисертації.

За формою і структурою дисертація відповідає основним вимогам, що пред'являються до дисертації на здобуття ступеня доктора філософії.

Відповідність дисертації вимогам, що пред'являються до дисертацій на здобуття ступеня доктора філософії. За актуальністю теми, методичним рівнем виконаних досліджень, науковою новизною, теоретичним і практичним

значенням дисертаційна робота Патереги Н.І. «Профілактика та лікування місцевих запальних проявів при видаленні ретендованих нижніх молярів» повністю відповідає п. 10 «ПОРЯДКУ проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України № 167 від 6 березня 2019 р., відносно дисертацій на здобуття ступеня доктора філософії.

ВИСНОВОК

Розглянувши дисертацію Патереги Надії Ігорівни на тему: «Профілактика та лікування місцевих запальних проявів при видаленні ретендованих нижніх молярів» та наукові публікації, у яких висвітлені основні наукові результати дисертації, визначивши особистий внесок у всіх зарахованих за темою дисертації наукових публікаціях, опублікованих із співавторами (додаток 1), а також за результатами попередньої експертизи (фахового семінару) вважаємо, що робота актуальна для сучасної стоматології, є самостійно виконаною завершеною науковою працею, яка проведена із застосуванням сучасних методів дослідження, має наукову новизну, практичну значимість. Основні результати роботи, нові наукові положення та висновки, сформульовані у дисертації, повністю висвітлені в наукових публікаціях. У роботі відсутні порушення академічної доброчесності.

Дисертаційна робота повністю відповідає п. 10 «ПОРЯДКУ проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України № 167 від 6 березня 2019 р., відносно дисертацій на здобуття ступеня доктора філософії і може бути рекомендована до офіційного захисту в разовій спеціалізованій вченій раді.

Комісія рекомендує Вченій раді ЛНМУ імені Данила Галицького подати клопотання до МОН України про утворення спеціалізованої Вченої ради для розгляду та проведення разового захисту дисертації у складі:

Голова спеціалізованої Вченої ради: професор кафедри ортодонції ЛНМУ імені Данила Галицького МОЗ України, доктор медичних наук, професор Смоляр Н.І.

Рецензент: професор кафедри ортопедичної стоматології ЛНМУ імені Данила Галицького, доктор медичних наук, професор Макєєв В.Ф.

Рецензент: завідувач кафедри ортодонції ЛНМУ імені Данила Галицького, доктор медичних наук, професор Чухрай Н.Л.

Опонент: завідувач кафедри хірургічної стоматології та щелепно-лицевої хірургії з пластичною та реконструктивною хірургією голови та шиї Української медичної стоматологічної академії МОЗ України, доктор медичних наук, професор Аветіков Д.С.

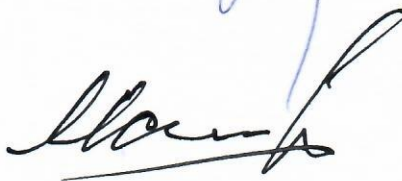
Опонент: завідувач кафедри стоматології післядипломної освіти з курсом терапевтичної та ортопедичної стоматології ДВНЗ «Ужгородський національний університет» МОЗ України, доктор медичних наук, професор Потапчук А. М.

Голова комісії та фахового семінару з попередньої експертизи дисертації, завідувач кафедри хірургічної стоматології та щелепно-лицевої хірургії, д.м.н., професор

Варєс Я.Е.

Рецензент професор кафедри ортопедичної стоматології, д.м.н., професор

Макєєв В.Ф.

Рецензент завідувач кафедри ортодонції, д.м.н., професор

Чухрай Н.Л.

Відповідальна за діяльність разових спеціалізованих вчених рад з присудження ступеня доктора філософії, доцент

Драпак І.В.

« 31 » серпня 2020

СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ АВТОРОМ ПРАЦЬ НА ТЕМУ ДИСЕРТАЦІЇ

1. Огоновський РЗ, Патерега НІ. Застосування флюктуруючих струмів у стоматології і щелепно - лицевій хірургії (Огляд літератури). Буковинський медичний вісник. 2015;4(76):223-6. *(Дисертантка провела огляд літератури і оформила статтю).*
2. Огоновський РЗ, Мокрик ОЯ, Патерега НІ, Винарчук-Патерега ВВ. Розпрацювання об'єктивних методів оцінки набряку м'яких тканин обличчя. Вісник проблем біології і медицини. 2016;2(127):150-3. *(Дисертантка сформулювала ідеї, особисто застосовувала методи у клініці, підготувала статтю до друку).*
3. Патерега НІ. Перспективи застосування апротиніну у щелепно-лицевій хірургії та стоматології (Огляд літератури). Клінічна стоматологія. 2017;1:25–31.
4. Paterega N, Ogonovsky R, Mokryk O. Investigation of the influence of fluctuating currents and aprotinin on the inflammatory reaction of tissue basophiles in experimental conditions. Актуальні проблеми сучасної медицини: Вісник Української медичної стоматологічної академії. 2017;4(60):9-12. *(Дисертантка провела експериментальні дослідження, підготувала матеріал і здійснила аналіз отриманих результатів дослідження, підготувала статтю до друку).*
5. Патерега НІ, Шамлян ОВ, Шевчук ЛП. Експериментальне вивчення протизапального ефекту апротиніну та флюктуруючих струмів. Вісник проблем біології і медицини. 2017;3(141):195-8. *(Дисертантка провела експериментальні дослідження, підготувала матеріал і здійснила аналіз отриманих результатів дослідження, підготувала статтю до друку).*
6. Патерега НІ, Огоновський РЗ, Пограничная КР, Лаповец ЛЕ. Особенности динамики изменения содержания провоспалительных цитокинов ротовой жидкости после удаления ретенированных нижних моляров на фоне применения апротинина и флюктуирующего тока. Лабораторная диагностика. Восточная Европа. 2019;8(1):58-63. *(Дисертантка здійснювала обстеження та лікування пацієнтів, підготувала статтю до друку).*
7. Патерега НІ, Огоновський РЗ. Оцінка клінічної ефективності застосування флюктуофорезу апротиніну після хірургічних стоматологічних втручань. Український журнал медицини, біології та спорту. 2019;6(22): 255-9.

(Дисертантка проводила хірургічне лікування пацієнтів, оцінювала ефективність лікування, узагальнила отримані результати і підготувала статтю до друку).

8. Mokryk O, Paterega N, Vynarchuk – Patereha V., Rozhko V. Influence of damage of lower alveolar nerve after removal of impacted mandibular molars to level on markers of surgical stress. Romanian Journal of Medical and Dental Education. 2019; 8 (9): 18-24. *(Дисертантка здійснювала обстеження та лікування пацієнтів, провела літературний пошук, брала участь у підготовці статті до друку).*

9. Paterega NI, Dankovych RS. Experimental study of the local anti-inflammatory action of aprotinin on the inferior alveolar nerve and perineural tissues. International Journal of Medical Dentistry. 2020 Jan-Mar;24(1):16-9. *(Дисертантка провела експеримент, підготувала матеріал для дослідження, здійснила аналіз отриманих результатів дослідження і підготувала статтю до друку).*

10. Патерега НІ. Аналіз застосування фізіотерапевтичного лікування після видалення нижніх третіх молярів. Матер.наук.-практ.конф. з міжнар.участю «Інноваційні технології в сучасній стоматології»: IV стомат.форум «Медвін: Стоматологія 2015» і 30-річчя каф.дитячої стоматології ІФНМУ - Івано-Франківськ, 2015:143-4.

11. Огоновський РЗ, Патерега НІ. Хроматографічне визначення часу виведення апротиніну при імплантації його у м'які тканини на желатиновій губці. Proceeding of the international scientific researches. International scientific conference "Science of the XXI century: problems and prospects of researches"; 17.08. 2017; Warsaw. Warsaw; 2017: 16-8. *(Дисертантка провела експериментальні дослідження, підготувала матеріал і здійснила аналіз отриманих результатів дослідження, підготувала тези до друку).*

12. Патерега НІ. Оптимізація об'єктивних критеріїв оцінки місцевих проявів після атипичного видалення ретенуваного нижнього третього моляра. Матер. 78 загальноуніверс. наук.конф. студентів і молодих вчених; 26-28 квіт. 2017; Львів. Львів; 2017: 26-7.

13. Paterega N, Ogonovski R, Lapovets L, Szybinski W, Pogranichna Chr, Vynarchuk-Paterega V. Badania poziomu wydzielniczego immunoglobulinu A po usunięciu zatrzymanego dolnego zęba trzonowego z wykorzystaniem zabiegu fluktuoryzacji. W: Drop A, editor. X Konferencja Naukowo-Szkoloniowa "Środowisko a stan zdrowia jamy ustnej"; 27 kwietnia 2016; Naleczow. Lublin: Uniwersytet medyczny w Lublinie; 2016: 103. *(Дисертантка здійснювала обстеження та лікування пацієнтів, підготувала тези до друку).*

14. Ogonovski R, Paterega N, Szybinski W. Badania częstotliwości złożonej ekstrakcji dolnych zębów trzonowych trzecich oraz rodzaju miejscowych powikłań

pooperacyjnych. W: Drop A, editor. III Międzynarodowa Konferencja Naukowo-Szkoleniowa Lekarzy Dentystów; 11-13.05.2017; Kazimierz Dolny. Lublin: Uniwersytet medyczny w Lublinie; 2017: 38. *(Дисертантка здійснила аналіз, разом з керівником узагальнила результати, підготувала тези до друку).*

15. Патерега НІ, Білянський ЮВ. Термографічний моніторинг післяопераційного стану пацієнтів після атипового видалення ретенуваних нижніх третіх молярів. В: Науково-практична конференція молодих вчених, присвячена 25-річчю Національної Академії медичних наук України; 23 бер. 2018; Київ. Київ: Журнал НАН України; 2018: 215. *(Дисертантка проводила хірургічне лікування пацієнтів та скеровувала на термографічне обстеження, підготувала тези до друку).*

16. Патерега НІ, Данькович РС. Вплив апротиніну на нижньоальвеолярний нерв за умов його травматизації (експериментальне дослідження). В: Матер.науково-практичної конференції з міжнародною участю «Сучасні підходи до профілактики, діагностики та лікування захворювань тканин пародонту і слизової оболонки порожнини рота»; 19-21 квіт. 2018; Тернопіль. Тернопіль: Укрмедкнига, 2018: 67-8. *(Дисертантка провела експериментальні дослідження, підготувала матеріал і здійснила аналіз отриманих результатів дослідження, підготувала тези до друку).*

17. Патерега НІ, Малярська НВ, Винарчук-Патерега ВВ. Дослідження чутливості м'яких тканин обличчя після видалення ретенуваних нижніх молярів. В: IV International scientific conference «Science progress in European countries: new concepts and modern solutions»; 28.12. 2018; Stuttgart. Stuttgart: ORT Publishing; 2018: 331-3. *(Дисертантка проводила хірургічне лікування пацієнтів та обстеження чутливості, підготувала тези до друку).*

18. Патерега НІ, Винарчук-Патерега ВВ. Дослідження рівня С-реактивного протеїну ротової рідини пацієнтів з гострим перикоронаритом. Матер. науково-практичної конференції із міжнародною участю «Сучасні тенденції та перспективи розвитку стоматологічної освіти, науки та практики»; 12.04.2019; Харків; 2019:71-2. *(Дисертантка здійснювала обстеження та лікування пацієнтів, підготувала тези до друку).*

19. Патерега НІ., Мокрик ОЯ. Візуально-пальпаторна оцінка стану післяопераційної рани при атиповому видаленні ретенованого нижнього третього моляра. Свідоцтво про реєстрацію авторського права на твір №71699. Дата реєстрації 03.05.2017. *(Дисертантка особисто опрацювала твір і підготувала до друку)*

20. Патерега НІ., Малярська НВ. Спосіб оцінки ступеню ураження нижньоальвеолярного і/або язикового нервів після хірургічних втручань на

нижній щелепі («Модифікація шкали загальної оцінки симптомів невропатії NTSS-9»). Свідоцтво про реєстрацію авторського права на твір №81367. Дата реєстрації 11.09.2018. *(Дисертантка особисто опрацювала твір і підготувала до друку).*

21. Патерега НІ, Огоновський РЗ, Винарчук-Патерега ВВ. Спосіб місцевого впливу на запальну реакцію після видалення ретенуваних нижніх молярів. Інформаційний лист про нововведення в сфері охорони здоров'я. № 95-2019 – 3 с. *(Дисертантка сформулювала ідеї, особисто застосовувала спосіб у клініці, підготувала інформаційний лист).*

22. Патерега НІ, Огоновський РЗ, Мокрик ОЯ, Винарчук-Патерега ВВ, Сороківський ІС, винахідники; Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького, патентовласник. Спосіб динамічної оцінки післяопераційного набряку м'яких тканин у ділянці щоки і кута нижньої щелепи. Патент України № 104391. 2016 січ. 25. *(Дисертантка особисто опрацювала спосіб, сформулювала заявку та формулу патенту, підготувала до друку)*

23. Патерега НІ, Мокрик ОЯ, Огоновський РЗ, Волошкевич ПП, винахідники; Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького, патентовласник. Інструмент для вимірювання товщини щоки. Патент України № 104390. 2016 січ. 25. *(Дисертантці належить ідея, сформулювала заявку та формулу патенту, підготувала до друку).*

24. Патерега НІ, Огоновський РЗ, Винарчук-Патерега ВВ, Назаревич МР, винахідники; Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького, патентовласник. Пристосування для фіксації електродів для фізпроцедур у ділянці кута нижньої щелепи. Патент України № 104616. 2016 лют. 10. *(Дисертантці належить ідея, самостійно оформила документи для патенту).*